

Вие сте направили дарение през 2012 г. като физическо лице? Ползвайте своите данъчни облекчения!

КАК ДА СЕ ВЪЗПОЛЗВАТЕ ОТ СЪЩЕСТВУВАЩИТЕ ДАНЪЧНИ ОБЛЕКЧЕНИЯ ЗА ДАРЕНИЯ¹?

За да ползвате данъчно облекчение за направените дарения, трябва да сте на трудов или граждански договор, да упражнявате свободна професия или да имате доходи от наем или друг доход, който се облага с данък върху общата годишна данъчна основа. *Едноличните търговци ползват данъчно облекчение за дарения по реда и условията на Закона за корпоративното подоходно облагане.*

В зависимост от това в полза на кого е дарението е и размерът на облекчението, което може да ползвате:

- **До 5 процента** от всички доходи на физическите лица се намаляват с дарения в полза на:
 - здравни заведения;
 - лечебни заведения;
 - специализирани институции за предоставяне на социални услуги съгласно Закона за социално подпомагане, както и на Агенцията за социално подпомагане и на Фонд "Социална закрила" към министъра на труда и социалната политика;
 - специализирани институции за деца съгласно Закона за закрила на детето, както и на домове за отглеждане и възпитание на деца, лишени от родителска грижа, съгласно Закона за народната просвета;
 - детски ясли, детски градини, училища, висши училища или академии;
 - бюджетни предприятия;
 - специализирани предприятия или кооперации на хората с увреждания, съгласно Закона за интеграция на хората с увреждания, както и в полза на Агенцията за хората с увреждания;
 - регистрираните в страната вероизповедания;
 - Български червен кръст;

¹ За подготовката на настоящия текст е използвана разработката на Национална агенция за приходите „Данъчни облекчения за физически лица“.

- културни институти, читалища, както и за целите на културния, образователния или научния обмен по международен договор, по който Република България е страна;
- юридически лица с нестопанска цел, регистрирани в Централния регистър на юридическите лица с нестопанска цел за осъществяване на общественополезна дейност при Министерство на правосъдието, с изключение на организации, подпомагащи културата по смисъла на Закона за меценатството;
- фонд "Енергийна ефективност и възобновяеми източници";
- комуни за лечение на наркозависими;
- детския фонд на Организацията на обединените нации (УНИЦЕФ).

Пример: Ако сте на граждански договор, годишната данъчна основа за конкретната година е в размер на 10 000 лв. и дарявате на юридическо лице с нестопанска цел, регистрирано в Централния регистър на юридическите лица с нестопанска цел за осъществяване на общественополезна дейност при Министерство на правосъдието сумата от 700 лв. Законът ви дава възможност да ползвате данъчно облекчение за дарение на стойност максимум 500 лв. ($5\% \times 10\,000\text{ лв.} = 500\text{ лв.}$). Следва да изчислите дължимия годишен данък върху облагаема основа в размер на 9500 лв. ($10\,000 - 500 = 9500\text{ лв.}$), а не върху облагаема основа 9300 лв. ($10\,000 - 700 = 9300\text{ лв.}$).

- **До 15 процента** - ако направите дарение за културата.

Пример: Ако работите по граждански договор, годишната данъчна основа за конкретната година е в размер на 10 000 лв. и правите дарение за култура в размер на 1 700 лв. Законът ви дава възможност да ползвате данъчно облекчение за дарение на стойност максимум 1500 лв. ($15\% \times 10\,000\text{ лв.} = 1500\text{ лв.}$). Следва да изчислите дължимия годишен данък върху облагаема основа в размер на 8500 лв. ($10\,000 - 1500 = 8500\text{ лв.}$), а не върху облагаема основа 8300 лв. ($10\,000 - 1700 = 8300\text{ лв.}$).

- **До 50 на сто**, когато дарението е в полза на Център "Фонд за лечение на деца" и/или Център "Фонд за асистирана репродукция".

Пример: Ако работите по граждански договор, годишната данъчна основа за конкретната година е в размер на 10 000 лв. и правите дарение в полза на Център "Фонд за лечение на деца" в размер на 5500 лв. Законът ви дава възможност да ползвате данъчно облекчение за дарение на стойност максимум 5000 лв. ($50\% \times 10\,000\text{ лв.} = 5000\text{ лв.}$) Следва да изчислите дължимия годишен данък върху облагаема основа в размер на 5000 лв. ($10\,000 - 5000 = 5000\text{ лв.}$), а не върху облагаема основа 4 500 лв. ($10\,000 - 5500 = 4500\text{ лв.}$).

- **Данъчно облекчение за дарения може да се ползва и за дарения, направени в полза на идентични или сходни лица от дотук изброените, установени в друга държава** членка на Европейския съюз или държава – страна по Споразумението за Европейското икономическо пространство. В тези случаи към декларацията задължително се прилага и официален легализиран документ, удостоверяващ статута на получателя на дарението, издаден или заверен от компетентен орган на съответната чужда държава и неговият превод на български език, извършен от заклет преводач.

С колко мога да си намаля данъка?

Общият размер на данъчното облекчение за дарения не може да превишава 65 на сто от сумата от годишните данъчни основи.

Лицата, които имат задължение сами да подадат годишна данъчна декларация ползват предвидените данъчни облекчения с декларирането на своите доходи и представяйки документите, удостоверяващи извършеното дарение.

За лицата, които работят по трудов договор и не подават годишна данъчна декларация данъчното облекчение се ползва когато сумите са удържани от работодателя при изплащането на дохода от трудово правоотношение и като представят на работодателя си в срок от 30 ноември до 31 декември на данъчната година документи, удостоверяващи, че надареното лице е от изброените в закона и че предметът на дарението е получен.

Пример: Ако работите по граждански договор с годишна данъчна основа за конкретната година в размер 10 000 лв. С оглед коментираните разпоредби, може да ползвате облекчение за дарение на стойност максимум 500 лв. (5 % X 10 000 лв.) в полза на ЮЛНЦ, регистрирано в обществена полза. На следващо място може да направите дарение в полза на център „Фонд за лечение на деца” в размер не повече от 5000 лв. (50 % X 10 000 лв.). И на трето място може да се възползвате от правото си да направи дарение за култура в размер, който не може да превиши 15 на сто от облагаемата основа, т.е. 1500 лв. (15 % X 10 000 лв.). В конкретния пример разходите за дарения възлизат на 7000 лв. Общият размер на разходите за дарения не може да надвишава 65 на сто от годишната данъчна основа. В нашия пример разходите за дарение не могат да надвишат 6500 лв. (65% X 10 000 лв.). Следователно следва да изчислите дължимия годишен данък върху облагаема основа в размер на 3500 лв. (10 000 – 6500), а не върху 3000 лв. (10 000 – 7000).

Какви документи са ми нужни?

Към годишната данъчна декларация се прилага копие на документ, в който се съдържа детайлна информация за дарителя и дарения /пълно наименование, ЕИК/БУЛСТАТ/ седалище и адрес на управление/ както и данни, че дарението действително е получено. Такива документи могат да бъдат:

- договор за дарение между направилия дарението и получилия дарението,
- удостоверение за направено дарение, издадено от дарения,
- приемо-предавателен протокол.

Ако дарявате вещи, например мебели, стойността е цената на придобиване, отразена в документите за придобиване (фактура, касова бележка), ако придобиването е станало до *три месеца* преди датата на дарението. В останалите случаи размерът на дарението е пазарната цена към датата на предоставяне на предмета на дарението².

Пример: Ако сте дарили на първи март тази година мебел, закупена през месец януари на настоящата година на стойност 1000 лв., стойността на дарението ви възлиза на 1000 лв. Ако сте

² Пазарната цена се определя по методиката, предвидена в Наредба № Н-9 от 14 август 2006 г. за реда и начините за прилагане на методите за определяне на пазарните цени, издадена от Министерството на финансите. Практически за пазарна цена се признава стойността на дарявания продукт, на която той може да бъде свободно закупен.

дали своята мебел след като сте я използвали в продължение на пет години, то за стойността на дарението следва да се признава обикновената цена, която бихте получили, ако я изтъргувате в магазин за употребявани мебели.

- За да сте убедени, че дарявате на регистрирани съгласно изискванията на закона лица винаги изисквайте от тях документи, удостоверяващи тяхната надлежна и актуална регистрация – например за юридическите лица с нестопанска цел, регистрирани в обществена полза е нужно да се легитимират с издадено от Централния регистър при Министерство на правосъдието удостоверение или чрез електронна проверка в самия регистър на интернет страницата на Министерство на правосъдието - <http://www.justice.government.bg/ngo/search.aspx>.

Къде се отбелязва направеното дарение в данъчната декларация за съответната година?

Вие следва да попълните данни за направените от вас дарения в раздел 5 „Таблица 4“ на годишната си данъчна декларация като следва да впишете:

- в графа „№“ – поредния номер на извършеното дарение,

Таблица 4 - Данъчно облекчение за дарения

При липса на достатъчно място, добавете допълнителни редове като натиснете съответния бутон с надпис "+". За изтриване на последния добавен ред, натиснете съответния бутон с надпис "-".

01-14	15	16-17	01-14	15	16-17
+	+	+	-	-	-

Данъчното облекчение се ползва, при условие, че към декларацията прилагате копия на документи, удостоверяващи, че дареното лице е от изброените в номенклатурата под тази таблица и че предметът на дарението е получен! Когато дарението е в полза на идентично или сходно лице, установено в друга държава - членка на Европейския съюз (ЕС) или държава - страна по Споразумението за Европейското икономическо пространство (ЕИП) към декларацията задължително се прилага официален легализиран документ, удостоверяващ статута на получателя на дарението, издаден или заверен от компетентен орган на съответната чужда държава и неговият превод на български език, извършен от заклет преводач. В тези случаи в колона 4 се отбелязва „X“, а колона 5 не се попълва.

№	Код	Данни за лицето, в чиято полза е извършено дарението			Размер на дарението в лева
		Наименование	ЕС/ЕИП	ЕИК/Служебен № от регистъра на НАП	
1	2	3	4	5	6
4.1			☐		
4.2			☐		
4.3			☐		

- в графа „Код“ – следва да впишете посочената в данъчната декларация номенклатура, а самата номенклатура се намира непосредствено под „Таблица 4“ в декларацията. Ако например сте дарили в полза на лечебно заведение, то вашият код е номер 2,

Таблица 4 - Данъчно облекчение за дарения

При липса на достатъчно място, добавете допълнителни редове като натиснете съответния бутон с надпис "+". За изтриване на последния добавен ред, натиснете съответния бутон с надпис "-".

01-14	15	16-17	01-14	15	16-17
+	+	+	-	-	-

Данъчното облекчение се ползва, при условие, че към декларацията прилагате копия на документи, удостоверяващи, че дареното лице е от изброените в номенклатурата под тази таблица и че предметът на дарението е получен! Когато дарението е в полза на идентично или сходно лице, установено в друга държава - членка на Европейския съюз (ЕС) или държава - страна по Споразумението за Европейското икономическо пространство (ЕИП) към декларацията задължително се прилага официален легализиран документ, удостоверяващ статута на получателя на дарението, издаден или заверен от компетентен орган на съответната чужда държава и неговият превод на български език, извършен от заклет преводач. В тези случаи в колона 4 се отбелязва „X“, а колона 5 не се попълва.

№	Код	Данни за лицето, в чиято полза е извършено дарението			Размер на дарението в лева
		Наименование	ЕС/ЕИП	ЕИК/Служебен № от регистъра на НАП	
1	2	3	4	5	6
4.1			☐		
4.2			☐		
4.3			☐		

Код	Номенклатура на кодовете по видове лица, в чиято полза е извършено дарение	
01	Здравни заведения по чл. 21, ал. 2 т. 1 - 3 от Закона за здравето	09 Български Червен кръст
02	Лечебни заведения	10 Културни институти или за целите на културния, образователния или научния обмен по международен договор, по който Република България е страна
03	Специализирани институции за предоставяне на социални услуги съгласно Закона за социално подпомагане, както и на Агенцията за социално подпомагане и на Фонд "Социална закрила" към министъра на труда и социалната политика	11 Юридически лица с нестопанска цел, регистрирани в Централния регистър на юридическите лица с нестопанска цел за осъществяване на общественнополезна дейност, с изключение на организации, подпомаващи културата по смисъла на Закона за меценатството
04	Специализирани институции за деца съгласно Закона за закрила на детето, както и на домовете за отглеждане и възпитание на деца, лишени от родителска грижа, съгласно Закона за народната просвета	12 Фонд "Енергийна ефективност и възобновяеми източници"
05	Детски ясли, детски градини, училища висши училища или академии	13 Комуни за лечение на наркозависими
06	Бюджетни предприятия по смисъла на Закона за счетоводството	14 Детски фонд на Организацията на обединените нации (УНИЦЕФ)
07	Регистрирани в страната вероизповедания	15 Дарение за култура
08	Специализирани предприятия или кооперации на хората с увреждания, вписани в регистъра по чл. 29 от Закона за интеграция на хората с увреждания, както и в полза на Агенцията за хората с увреждания	16 Център „Фонд за лечение на деца“
		17 Център „Фонд за асистирана репродукция“

- в графа „Наименование“ – изписвате пълното наименование на лицето, получател на дарението,

Таблица 4 - Данъчно облекчение за дарения

При липса на достатъчно място, добавяете допълнителни редове като натиснете съответния бутон с надпис "+". За изтриване на последния добавен ред, натиснете съответния бутон с надпис "-".

01-14	15	16-17	01-14	15	16-17
+	+	+	-	-	-

Данъчното облекчение се ползва, при условие, че към декларацията прилагате копия на документи, удостоверяващи, че дареното лице е от изброените в номенклатурата под тази таблица и че предметът на дарението е получен! Когато дарението е в полза на идентично или сходно лице, установено в друга държава - членка на Европейския съюз (ЕС) или държава - страна по Споразумението за Европейското икономическо пространство (ЕИП) към декларацията задължително се прилага официален легализиран документ, удостоверяващ статута на получателя на дарението, издаден или заверен от компетентен орган на съответната чужда държава и неговият превод на български език, извършен от заклет преводач. В тези случаи в колона 4 се отбелязва „X“, а колона 5 не се попълва.

№	Код	Данни за лицето, в чиято полза е извършено дарението			Размер на дарението в лева
		Наименование	ЕС/ЕИП	ЕИК/Служебен № от регистъра на НАП	
1	2	3	4	5	6
4.1			☐		
4.2			☐		
4.3			☐		

- в графа „ЕС/ЕИП“ отбелязвате единствено ако сте направили дарение в полза на лица, установени в друга държава – членка на Европейския съюз или държава – страна по Споразумението за Европейското икономическо пространство,

Таблица 4 - Данъчно облекчение за дарения

При липса на достатъчно място, добавяете допълнителни редове като натиснете съответния бутон с надпис "+". За изтриване на последния добавен ред, натиснете съответния бутон с надпис "-".

01-14	15	16-17	01-14	15	16-17
+	+	+	-	-	-

Данъчното облекчение се ползва, при условие, че към декларацията прилагате копия на документи, удостоверяващи, че дареното лице е от изброените в номенклатурата под тази таблица и че предметът на дарението е получен! Когато дарението е в полза на идентично или сходно лице, установено в друга държава - членка на Европейския съюз (ЕС) или държава - страна по Споразумението за Европейското икономическо пространство (ЕИП) към декларацията задължително се прилага официален легализиран документ, удостоверяващ статута на получателя на дарението, издаден или заверен от компетентен орган на съответната чужда държава и неговият превод на български език, извършен от заклет преводач. В тези случаи в колона 4 се отбелязва „X“, а колона 5 не се попълва.

№	Код	Данни за лицето, в чиято полза е извършено дарението			Размер на дарението в лева
		Наименование	ЕС/ЕИП	ЕИК/Служебен № от регистъра на НАП	
1	2	3	4	5	6
4.1			☐		
4.2			☐		
4.3			☐		

- в графа „ЕИК/Служебен № от регистър на НАП“ попълвате единния идентификационен код на лицето, с който то се идентифицира,

Таблица 4 - Данъчно облекчение за дарения

При липса на достатъчно място, добавяете допълнителни редове като натиснете съответния бутон с надпис "+". За изтриване на последния добавен ред, натиснете съответния бутон с надпис "-".

01-14	15	16-17	01-14	15	16-17
+	+	+	-	-	-

Данъчното облекчение се ползва, при условие, че към декларацията прилагате копия на документи, удостоверяващи, че дареното лице е от изброените в номенклатурата под тази таблица и че предметът на дарението е получен! Когато дарението е в полза на идентично или сходно лице, установено в друга държава - членка на Европейския съюз (ЕС) или държава - страна по Споразумението за Европейското икономическо пространство (ЕИП) към декларацията задължително се прилага официален легализиран документ, удостоверяващ статута на получателя на дарението, издаден или заверен от компетентен орган на съответната чужда държава и неговият превод на български език, извършен от заклет преводач. В тези случаи в колона 4 се отбелязва „X“, а колона 5 не се попълва.

№	Код	Данни за лицето, в чиято полза е извършено дарението			Размер на дарението в лева
		Наименование	ЕС/ЕИП	ЕИК/Служебен № от регистъра на НАП	
1	2	3	4	5	6
4.1			☐		
4.2			☐		
4.3			☐		

- в графа „Размер на дарението в лева“ – попълвате стойността на дарението в лева.

Таблица 4 - Данъчно облекчение за дарения

При липса на достатъчно място, добавяете допълнителни редове като натиснете съответния бутон с надпис "+". За изтриване на последния добавен ред, натиснете съответния бутон с надпис "-".

01-14	15	16-17	01-14	15	16-17
+	+	+	-	-	-

Данъчното облекчение се ползва, при условие, че към декларацията прилагате копия на документи, удостоверяващи, че дареното лице е от изброените в номенклатурата под тази таблица и че предметът на дарението е получен! Когато дарението е в полза на идентично или сходно лице, установено в друга държава - членка на Европейския съюз (ЕС) или държава - страна по Споразумението за Европейското икономическо пространство (ЕИП) към декларацията задължително се прилага официален легализиран документ, удостоверяващ статута на получателя на дарението, издаден или заверен от компетентен орган на съответната чужда държава и неговият превод на български език, извършен от заклет преводач. В тези случаи в колона 4 се отбелязва „X“, а колона 5 не се попълва.

№	Код	Данни за лицето, в чиято полза е извършено дарението			Размер на дарението в лева
		Наименование	ЕС/ЕИП	ЕИК/Служебен № от регистъра на НАП	
1	2	3	4	5	6
4.1			☐		
4.2			☐		
4.3			☐		

Допълнителна информация за ползването на данъчните облекчения можете да получите на телефона на информационния център на НАП 0700 18 700 на цената на градски разговор.